

Nacionālais rīcības plāns

Par antimikrobiālās rezistences ierobežošanu un antimikrobiālo līdzekļu atbildīgu un piesardzīgu lietošanu dzīvnieku veselības jomā*

Plānā noteiktais mērķis	Ierobežot antimikrobiālās rezistences (AMR) izplatību Latvijā dzīvnieku veselības jomā			
Rīcības (stratēģiskais) virziens mērķa sasniegšanai	I. Mikroorganismu AMR uzraudzības un laboratoriju kapacitātes stiprināšana			
Uzdevums mērķa sasniegšanai (I)	1. AMR uzraudzības pilnveidošana, pamatojoties uz epidemioloģiskajiem izmeklējumiem un riska analīzi			
Apakšuzdevums A Regulāra AMR uzraudzība (monitorings) saskaņā ar Eiropas Komisijas 2013. gada 12. novembra Īstenošanas lēmumu 2013/652/ES par uzraudzību un ziņošanu attiecībā uz zoonotisko un indikatorbaktēriju rezistenci pret antimikrobiālajiem līdzekļiem (EK lēmums)				
Veicamie pasākumi mērķa sasniegšanai	Darbības rezultāti	Atbildīgā organizācija**	Iesaistītās organizācijas**	Izpildes termiņš
1.1. veikt regulāru mikroorganismu AMR monitoringu lauksaimniecības dzīvnieku sugām	1.1.1. katru gadu izmeklēts EK lēmumā noteikts skaits paraugu noteiktām dzīvnieku sugām	PVD, BIOR	ZM	Katru gadu
	1.1.2. apkopot AMR monitoringa rezultāti un 1 x gadā ziņoti EFSA	PVD	BIOR, ZM	Katru gadu
Apakšuzdevums B Pret antimikrobiālajiem līdzekļiem rezistentu mikroorganismu izmeklējumu datu apkopošana un uzglabāšana				
1.2. apkopot AMR izmeklējumu datus dzīvnieku veselības jomā	1.2.1. izstrādāta AMR izmeklējumu datu apkopošanas metodika	BIOR	PVD, LVB, LLU VMF, ZM, SPKC	31.12.2018.
	1.2.2. izstrādāts mehānisms valstī veikto AMR izmeklējumu rezultātu apkopošanai	BIOR	PVD, LVB, LLU VMF, ZM, SPKC	31.12.2018.

	1.2.3. apzinātas mikrobioloģijas laboratorijas tostarp, veterinārmedicīniskās prakses iestādes, kas veic AMR izmeklējumus dzīvnieku veselības jomā	BIOR	PVD, LVB, LLU VMF, ZM, SPKC	31.12.2018.
	1.2.4. izveidots AMR laboratoriju tīkls datu apmaiņas un metodiskās vadības nodrošināšanai	BIOR	ZM, PVD, LVB, LLU MBZL, SPKC	31.12.2018.
	1.2.5. pilnveidota normatīvo aktu bāze, veicinot informācijas apriņķi par AMR izmeklējumu rezultātiem no valstī esošām laboratorijām, kas veic AMR izmeklējumus dzīvnieku veselības jomā, uz AMR Nacionālo references laboratoriju (BIOR)	ZM	PVD, LVB, LLU VMF, ZM, SPKC, BIOR	31.12.2018.
	1.2.6. iesniegti izolāti un AMR izmeklējumu rezultāti BIOR	AMR tīkla laboratorijas	BIOR	31.12.2019.
	1.2.7. uzkrāti izolāti un AMR izmeklējumu rezultāti	BIOR	PVD, ZM, LLU MBZL	31.12.2019., pēc tam katru gadu
	1.2.8. analizēti izolāti un AMR izmeklējumu rezultāti	BIOR	PVD, ZM, LLU MBZL	31.12.2019., pēc tam katru gadu
1.3. izveidot AMR izmeklējumu rezultātu un izolātu datu bāzi (turpmāk – AMR datu bāze)	1.3.1. izstrādāta specifikācija AMR datu bāzes izveidošanai, uzturēšanai un aktualizēšanai	BIOR	PVD, ZM, LLU VMF, SPKC	31.12.2018.
	1.3.2. izstrādāta AMR datu bāzes IT programma	BIOR	PVD	31.12.2018.
	1.3.3. ieviesta AMR datu bāze	BIOR	PVD	31.12.2019.
1.4 uzturēt un aktualizēt AMR datu bāzi	1.4.1. uzturēta un regulāri aktualizēta AMR datu bāze	BIOR	PVD	31.12.2019., pēc tam katru gadu
1.5. ievadīt datus AMR datu bāzē	1.5.1. regulāri ievadīti un analizēti dati AMR datu bāzē	BIOR	PVD	31.12.2019., pēc tam katru gadu
1.6. publicēt AMR izmeklējumu rezultātus	1.6.1. regulāri sadarbībā ar VM un SPKC sagatavots un publicēts ziņojums par AMR uzraudzības rezultātiem un antimikrobiālo līdzekļu patēriņu valstī, saistībā ar jaunākajiem zinātniskajiem pētījumiem (skat.2.5.1.punktu)	BIOR, SPKC, PVD, LLU MBZL	ZM, VM	31.12.2020., pēc tam reizi gadā

Uzdevums mērķa sasniegšanai (I)		2. Antimikrobiālo līdzekļu patēriņa datu apkopošana un izmantošana		
Apakšuzdevums C				
Antimikrobiālo līdzekļu izplatīšanas datu apkopošana un ziņošana				
2.1. apkopot antimikrobiālo līdzekļu izplatīšanas statistikas datus dzīvnieku veselības jomā	2.1.1 savākti un apkopoti statistikas dati par valstī izplatītajiem antimikrobiālajiem līdzekļiem veterinārmedicīnā	PVD	ZM	Katru gadu
	2.1.2. sniegta informācija Eiropas Zāļu aģentūrai par valstī izplatītajiem antimikrobiālajiem līdzekļiem veterinārmedicīnā	PVD	ZM	Katru gadu
	2.1.3. pilnveidota normatīvo aktu bāze par valstī izplatīto veterināro zāļu statistikas datu apkopošanu	ZM	PVD	31.12.2016.
	2.1.4. izstrādāts Veterināro zāļu reģistrācijas informācijas sistēmas (PVD VZ RIS) statistikas moduļa papildinājums un/vai jauns modulis.	PVD	ZM	31.12.2017.
	2.1.5 uzturēts un aktualizēts Veterināro zāļu reģistrācijas informācijas sistēmas (PVD VZ RIS) statistikas modulis	PVD	ZM	31.12.2017., pēc tam katru gadu
	2.1.6. ievadīti un aktualizēti dati PVD VZ RIS statistikas modulī par valstī izplatītajiem antimikrobiālajiem līdzekļiem	PVD	ZM	31.12.2018., pēc tam katru gadu
Apakšuzdevums D				
Antimikrobiālo līdzekļu lietošanas datu apkopošana				
2.2. apkopot antimikrobiālo līdzekļu lietošanas datus lauksaimniecības dzīvnieku veselības jomā	2.2.1. izstrādāta metodika Lauksaimniecības datu centra dzīvnieku datu bāzes paplašināšanai vai jaunas datu bāzes (turpmāk – LDC datu bāze) izveidošanai, uzturēšanai, aktualizēšanai, un savietojamībai ar PVD VZ RIS, ar ko nodrošina informācijas ievadīšanu un uzglabāšanu par dzīvniekiem lietotajām zālēm;	LDC	ZM, PVD	31.12.2016.
	2.2.2. sagatavota LDC datu bāzes matrica (specifikācija) un IT programma	LDC	ZM, PVD	31.12.2016.
	2.2.3. papildināta normatīvo aktu bāze ar nosacījumiem par datu par dzīvniekiem lietotajām veterinārajām zālēm ievadīšanu LDC datu bāzē	ZM	LDC, PVD, LVB	31.12.2019.

	2.2.4. izstrādāta dzīvniekiem izlietoto veterināro zāļu attālinātas ievades programmatūra, nodrošinot iespēju elektroniskā formātā lauksaimniecības datu centra dzīvnieku datu bāzē ievadīt informāciju par dzīvniekiem lietotajām veterinārajām zālēm (sākotnēji –antimikrobiālajiem līdzekļiem un imunoloģiskajām veterinārajām zālēm (vakcīnām))	LDC, ZM	PVD, LVB	31.12.2019.
	2.2.5. nodrošināta veterināro zāļu klasifikatora automātiska apmaiņa ar web - servisu palīdzību starp PVD VZRIS un LDC IS	LDC, PVD	ZM	31.12.2017.
	2.2.6. ievadīta LDC datu bāzē informācija elektroniskā formātā par dzīvniekiem lietotajām veterinārajām zālēm (sākotnēji, pilotprojekts - par antimikrobiālajiem līdzekļiem un imunoloģiskajām veterinārajām zālēm (vakcīnām) fermu līmenī)	LDC	ZM, PVD, LVB	31.12.2019., pēc tam katru gadu
	2.2.7. nodrošināts tehnisks atbalsts (portatīvā datortehnika, interneta pieejamība) veterinārmedicīniskās prakses iestādēm, lai veicinātu savlaicīgu informācijas par dzīvniekiem lietotajiem antimikrobiālajiem līdzekļiem ievadīšanu LDC datu bāzē	ZM	LDC, LVB	31.12.2019.
	2.2.8. veikti uzlabojumi kautuvju, piena kvalitātes, un citās LDC IS apakšsistēmās, nodrošinot uzkrātās izlietoto veterināro zāļu informācijas izmantošanu datu savstarpējas atbilstības (cross-checking) nolūkos	LDC	ZM, PVD	31.12.2019., pēc tam katru gadu
	2.2.9. izveidoti atskaišu, risku analīzes, statistikas atlases rīki, kas izmanto apkopotus datus par valstī lauksaimniecības dzīvniekiem lietotajiem antimikrobiālajiem līdzekļiem un citām veterinārajām zālēm pa dzīvnieku sugām	PVD, LDC	ZM	31.12.2020., pēc tam katru gadu
Apakšuzdevums E				
Antimikrobiālo līdzekļu patēriņa (izplatīšanas un lietošanas) datu izmantošana				
2.3. izmantot antimikrobiālo līdzekļu patēriņa datus riska pamatotas veterināro zāļu aprites uzraudzībai	2.3.1. sagatavotas un realizētas veterināro zāļu aprites uzraudzības programmas, ņemot vērā antimikrobiālo līdzekļu un citu veterināro zāļu patēriņu valstī	PVD	ZM, BIOR	Katru gadu

un riska pamatotam atliekvielu dzīvnieku izcelsmes pārtikas produktos monitoringam	2.3.2. sagatavotas un realizētas zāļu atliekvielu uzraudzības programmas, ņemot vērā antimikrobiālo līdzekļu un citu veterināro zāļu patēriņu valstī	PVD	BIOR, ZM	Katru gadu
2.4. izmantot antimikrobiālo līdzekļu patēriņa datus valstī, aktualizējot antimikrobiālo līdzekļu izvēles sarakstu	2.4.1. regulāri aktualizēts antimikrobiālo līdzekļu izvēles saraksts (skat saistībā ar 6.2.apakšpunktu)	LLU VMF	BIOR, ZM, PVD, LVB	31.12.2017., pēc tam reizi gadā
2.5. publicēt antimikrobiālo līdzekļu patēriņa datus	2.5.1. regulāri sadarbībā ar VM un SPKC sagatavots un publicēts ziņojums par AMR uzraudzības rezultātiem un antimikrobiālo līdzekļu patēriņu valstī, ņemot vērā jaunākos zinātnes sasniegumus (skat. saistībā ar 1.6.apakšpunktu)	PVD, BIOR, SPKC, LLU VMF	ZM, VM	31.12.2019., pēc tam reizi gadā
Uzdevums mērķa sasniegšanai (I) 3. AMR noteikšanas metožu pilnveidošana un laboratoriju kapacitātes stiprināšana				
3.1. izvērtēt un ieviest efektīvākās AMR noteikšanas metodes, ko var pielietot veterinārmedicīnā, lai dzīvniekus ārstētu atbilstoši antimikrobiālo līdzekļu atbildīgas lietošanas principiem	3.1.1. apkopota informācija par AMR noteikšanas metodēm	BIOR	LLU VMF, PVD, LVB	31.12.2018., pēc tam atbilstoši situācijai
	3.1.2. izstrādātas vadlīnijas par AMR noteikšanas metodēm, lai nodrošinātu ātru, ticamu un efektīvu mikroorganismu rezistences pret noteiktu antimikrobiālo līdzekļu diagnostiku	BIOR	LLU VMF, PVD, LVB	31.12.2018., pēc tam atbilstoši situācijai
3.2. veicināt AMR laboratoriju tīkla drošu un efektīvu darbību AMR noteikšanā	3.2.1. izstrādāta apmācības programma par mikroorganismu un to AMR noteikšanas metodēm un biodrošības pasākumiem laboratorijā	BIOR,	LVB, PVD	31.12.2018.
	3.2.2. veikta personāla apmācība par mikroorganismu un to AMR noteikšanas metodēm un biodrošības pasākumiem laboratoriskajā diagnostikā	BIOR		31.12.2018., pēc tam katru gadu
3.3. pielietot dzīvnieku bakteriālo infekcijas slimību ierosinātāju diagnostikas metodes veterinārmedicīniskajā praksē, lai	3.3.1. sagatavoti un publicēti ieteikumi par dzīvnieku bakteriālo infekcijas slimību ierosinātāju diagnostikas metožu pielietošanu veterinārmedicīniskajā praksē	BIOR	LLU VMF, PVD, LVB	31.12.2018., pēc tam aktualizēti atbilstoši situācijai

veicinātu antimikrobiālo līdzekļu atbildīgu lietošanu dzīvniekiem	3.3.2. veicināta dzīvnieku bakteriālo infekcijas slimību ierosinātāju diagnostikas metožu korekta lietošana un to rezultātu interpretācija veterinārmedicīniskajās praksēs, veicot veterinārmedicīnas prakses iestāžu informēšanu un apmācību	BIOR	LLU VMF, PVD, LVB	31.12.2018., pēc tam atbilstoši situācijai
3.4. veicināt piesardzīgu antimikrobiālo līdzekļu lietošanu, piemērojot atbilstošas laboratoriskās diagnostikas metodes	3.4.1. ieviesta MIC metode AMR noteikšanai rutīniem izmeklējumiem	AMR laboratoriju tīkls		31.12.2018., pēc tam atbilstoši situācijai
Rīcības (stratēģiskais) virziens mērķa sasniegšanai	II. Dzīvnieku infekcijas slimību apkarošanas, profilakses un biodrošības pasākumu efektivitāte un pilnveidošana			
Uzdevums mērķa sasniegšanai (II)	4. Samazināt antimikrobiālo līdzekļu lietošanu, pilnveidojot dzīvnieku infekcijas slimību ierobežošanas un profilakses, kā arī biodrošības pasākumus			
Veicamie pasākumi mērķa sasniegšanai	Darbības rezultāti	Atbildīgā organizācija	Iesaistītās organizācijas	Izpildes termiņš
Apakšuzdevums F				
Pilnveidot dzīvnieku infekcijas slimību ierobežošanas, profilakses un biodrošības pasākumus				
4.1. izstrādāt biodrošības pasākumu vadlīnijas	4.1.1. izstrādātas un publicētas biodrošības pasākumu vadlīnijas lauksaimniecības dzīvnieku sugām	LLU VMF	PVD, BIOR, ZM, LVB, LLKC	31.12.2018.
4.2. izstrādāt dzīvnieku vakcinācijas politiku	4.2.1. izstrādāta un publicēta dzīvnieku vakcinācijas politika valstī, kas veicina izpratni par valstī nepieciešamajām vakcīnām un infekcijas slimību ierobežošanas pasākumiem	ZM	PVD, BIOR, LLU VMF, LVB	31.12.2017.
	4.2.2. aktualizēta dzīvnieku vakcinācijas politika	ZM	PVD, BIOR, LLU VMF, LVB	Sākot no 2018. gada, ņemot vērā situāciju valstī
4.3. izstrādāt koncepciju par dzīvnieku slimību ierobežošanas un profilakses vadlīnijām	4.3.1. nodibināta konsultatīvā padome dzīvnieku slimību ierobežošanas un profilakses vadlīniju izstrādes jautājumu koordinācijai, lai veicinātu veterināro zāļu (antimikrobiālo līdzekļu, vakcīnu u.t.t.) lietošanu atbilstoši zāļu atbildīgas lietošanas principiem	LVB	ZM, PVD, LLU VMF	31.12.2017.
	4.3.2. izstrādāta koncepcija par tām dzīvnieku slimībām, kuru ierobežošanai un profilaksei nepieciešamas vadlīnijas	LVB	ZM, PVD, LLU VMF	31.12.2018.

4.4. izstrādāt dzīvnieku slimību ierobežošanas un profilakses vadlīnijas	4.4.1. izstrādātas dzīvnieku slimību ierobežošanas un profilakses vadlīnijas (ieteikumi vai protokols)	LVB	LLU VMF, BIOR	31.12.2018. līdz 31.12.2020.
Apakšuzdevums G				
Veicināt dzīvnieku infekcijas slimību savlaicīgu ierobežošanu un profilaksi, uzlabojot nepieciešamo veterināro zāļu pieejamību				
4.5. uzlabot veterinārmedicīnā nepieciešamo veterināro zāļu pieejamību, lai veicinātu veterināro zāļu lietošanu atbilstoši zāļu atbildīgas lietošanas principiem	4.5.1. veikti grozījumi normatīvajos aktos, lai veicinātu nepieciešamo antimikrobiālo līdzekļu un vakcīnu pieejamību ("atļauju sistēmas" pilnveidošana)	ZM	PVD, LVB, BIOR	31.12.2016.
	4.5.2. apstiprināts Eiropas Padomes un Parlamenta regulas priekšlikums par veterinārajām zālēm	ZM	PVD, LVB, BIOR, LLU VMF	31.12.2020.
	4.5.3. apstiprināts Eiropas Padomes un Parlamenta regulas priekšlikums par ārstniecisko veterināro barību	ZM	PVD, LVB, BIOR, LLU VMF	31.12.2020.
Uzdevums mērķa sasniegšanai (II)	5. Samazināt antimikrobiālo līdzekļu lietošanu, uzlabojot dzīvnieku turēšanas un barošanas apstākļus			
5.1. veicināt dzīvnieku ganāmpulku veselības plānu izstrādi (<i>herd management</i>)	5.1.1. izstrādāta metodika, sagatavotas un publicētas vadlīnijas dzīvnieku ganāmpulku veselības plānu izstrādei	LLU VMF	PVD, BIOR, ZM, LVB, LLU LF	31.12.2020.
5.2. pilnveidot labas lopkopības prakses vadlīnijas (turēšana un barošana), ņemot vērā AMR ierobežošanas pasākumus	5.2.1. pilnveidotas un publicētas labas lopkopības prakses vadlīnijas konkrētām dzīvnieku sugām, kas tiek turētas noteiktās turēšanas sistēmās	LLU LF	LLU VMF, LVB, PVD	31.12.2020.
5.3. pilnveidot lauksaimniecības dzīvnieku turēšanas un ēdināšanas apstākļu un veterināro zāļu lietošanas uzraudzību	5.3.1. izstrādāta metodika lauksaimniecības dzīvnieku novietņu uzraudzībai, kas pamatota uz riska analīzi	PVD	ZM	31.12.2017.
	5.3.2. tiek veikta uz riska analīzi pamatota lauksaimniecības dzīvnieku novietņu uzraudzība	PVD	ZM	Katru gadu

Rīcības (stratēģiskais) virziens mērķa sasniegšanai	III. Antimikrobiālo līdzekļu atbildīga un piesardzīga lietošana dzīvnieku veselības jomā			
Uzdevums mērķa sasniegšanai (III)	6. Ierobežot antimikrobiālās rezistences attīstību un izplatību, nodrošinot atbildīgu un piesardzīgu antimikrobiālo līdzekļu lietošanu dzīvnieku veselības jomā			
Veicamie pasākumi mērķa sasniegšanai	Darbības rezultāti	Atbildīgā organizācija	Iesaistītās organizācijas	Izpildes termiņš

Apakšuzdevums H				
Pilnveidot tiesisko regulējumu antimikrobiālo līdzekļu atbildīgai un piesardzīgai lietošanai				
6.1. izstrādāt vadlīnijas zāļu atbildīgai un piesardzīgai lietošanai	6.1.1. izstrādātas zāļu (antimikrobiālo līdzekļu) atbildīgas un piesardzīgas lietošanas vadlīnijas labas veterinārmedicīniskās prakses vadlīniju ietvaros	BIOR	ZM, LLU VMF, PVD, LVB	31.12.2017.
6.2. veicināt antimikrobiālo līdzekļu atbildīgas un piesardzīgas lietošanas principu ievērošanu dzīvnieku veselības jomā	6.2.1. noteiktas pamatprasības normatīvajos aktos antimikrobiālo līdzekļu atbildīgai lietošanai	ZM	PVD, LVB, LLU VMF, BIOR	31.12.2019.
	6.2.2. noteiktas pamatprasības normatīvajos aktos antimikrobiālo līdzekļu piesardzīgai lietošanai	ZM	PVD, LVB, LLU VMF, BIOR	31.12.2019.
6.3. izveidot un publicēt antimikrobiālo līdzekļu izvēles sarakstu, lai veicinātu antimikrobiālo līdzekļu lietošanu atbilstoši zāļu piesardzīgas lietošanas principiem	6.3.1. izstrādāts un publiskots veterinārmedicīnā izmantojamo antimikrobiālo līdzekļu izvēles saraksts (ieteikumi), nosakot cilvēkiem svarīgos antimikrobiālos līdzekļus kā pēdējās izvēles antimikrobiālos līdzekļus dzīvnieku ārstēšanai.	LLU VMF	PVD, LVB, BIOR, ZM	31.12.2017.
	6.3.2. regulāri aktualizēts veterinārmedicīnā izmantojamo antimikrobiālo līdzekļu izvēles saraksts, ņemot vērā antimikrobiālo līdzekļu patēriņu un AMR izmeklējumu rezultātus valstī, kā arī pieejamo informāciju starptautisko iestāžu un organizāciju dokumentus (OIE, PVO)	LLU VMF	PVD, BIOR, LVB, ZM	31.12.2017., pēc tam pēc nepieciešamības
Apakšuzdevums I				
Pilnveidot antimikrobiālo līdzekļu atbildīgas un piesardzīgas lietošanas principa ievērošanu				
6.4. pilnveidot antimikrobiālo līdzekļu atbildīgas un piesardzīgas lietošanas principu ievērošanas uzraudzību dzīvnieku veselības jomā	6.4.1. izstrādāta metodika antimikrobiālo līdzekļu atbildīgas un piesardzīgas lietošanas pamatprasību ievērošanas uzraudzībai	PVD	ZM, LVB, BIOR	31.12.2019.
	6.4.2. pilnveidota antimikrobiālo līdzekļu atbildīgas un piesardzīgas lietošanas pamatprasību ievērošanas uzraudzība	PVD	ZM, LVB, BIOR	31.12.2019., pēc tam katru gadu
6.5. pilnveidot veterināro zāļu lietošanas izraisīto blakusparādību uzraudzības sistēmu, lai iegūtu informāciju par antimikrobiālās	6.5.1. pilnveidota veterināro zāļu lietošanas izraisīto blakusparādību ziņošanas sistēma, veicinot ziņojumu elektronisku iesniegšanu	PVD	ZM, LVB, BIOR	31.12.2017.

terapijas nepilnībām un informāciju par iespējamām rezistences attīstības problēmām	6.5.2. apkopota informācija par ziņojumiem par antimikrobiālo līdzekļu neefektivitāti, lietojot tos saskaņā ar lietošanas instrukciju	PVD	ZM, LVB, BIOR	31.12.2017.
6.6. izmantot informāciju no veterināro zāļu lietošanas izraisīto blakusparādību uzraudzības sistēmas, lai informētu praktizējošus veterinārārstus, tādejādi veicinot antimikrobiālo līdzekļu lietošanu saskaņā ar zāļu piesardzīgas lietošanas principiem	6.6.1. sagatavota un sniegta informācija LVB, BIOR un LLU VMF par antimikrobiālajiem līdzekļiem, par kuriem ziņotas blakusparādības – neefektivitāte	PVD	ZM, LVB, BIOR, LLU VMF	31.12.2017.
Rīcības (stratēģiskais) virziens mērķa sasniegšanai	IV. Izglītība, informētība un zinātne AMR ierobežošanā dzīvnieku veselības jomā			
Uzdevums mērķa sasniegšanai (IV)	7. Pilnveidot veterinārārstu un dzīvnieku īpašnieku izglītošanu par AMR ierobežošanu dzīvnieku veselības jomā			
Veicamie pasākumi mērķa sasniegšanai	Darbības rezultāti	Atbildīgā organizācija	Iesaistītās organizācijas	Izpildes termiņš
Apakšuzdevums J	Pilnveidot praktizējošu veterinārārstu un veterinārmedicīnas izglītības iestāžu studentu izglītošanu par AMR ierobežošanu dzīvnieku veselības jomā			
7.1. izglītot LLU VMF studentus par AMR un antimikrobiālo līdzekļu piesardzīgu lietošanu	7.1.1. profesionālajā studiju programmā veterinārmedicīnā ietverta apmācība par AMR attīstību un ierobežošanu un antimikrobiālo līdzekļu piesardzīgas lietošanas principiem	LLU VMF	ZM, PVD, LVB, BIOR	31.12.2016.
7.2. apmācīt praktizējošus veterinārārstus par antimikrobiālo līdzekļu piesardzīgu lietošanu un lauksaimniecības dzīvnieku ganāmpulku vakcinācijas plānu un veselības plānu izstrādi un biodrošības pasākumiem lauksaimniecības dzīvnieku ganāmpulkos	7.2.1. izstrādāta apmācību programma praktizējošiem veterinārārstiem par antimikrobiālo līdzekļu piesardzīgu lietošanu	LLU VMF	LVB, PVD, BIOR, ZM	31.12.2017.
	7.2.2. apmācīti praktizējošie veterinārārsti par antimikrobiālo līdzekļu piesardzīgu lietošanu	LLU VMF	LVB, PVD, BIOR, ZM	31.12.2017, pēc tam katru gadu
	7.2.3. izstrādāta apmācību programma praktizējošiem veterinārārstiem par lauksaimniecības dzīvnieku vakcinācijas plānu izstrādes principiem	LLU VMF	LVB, PVD, BIOR, ZM	31.12.2018.

	7.2.4. apmācīti praktizējošie veterinārārsti par lauksaimniecības dzīvnieku vakcinācijas plānu izstrādes principiem	LLU VMF	LVB, PVD, BIOR, ZM	31.12.2018, pēc tam katru gadu
	7.2.5. izstrādāta apmācību programma praktizējošiem veterinārārstiem par lauksaimniecības dzīvnieku ganāmpulku veselības plānu izstrādes principiem	LLU VMF	LVB, PVD, BIOR, ZM	31.12.2018.
	7.2.6. apmācīti praktizējošie veterinārārsti par lauksaimniecības dzīvnieku ganāmpulku veselības plānu izstrādes principiem	LLU VMF	LVB, PVD, BIOR, ZM	31.12.2018, pēc tam katru gadu
	7.2.7. izstrādāta apmācības programma praktizējošiem veterinārārstiem par biodrošības pasākumiem lauksaimniecības dzīvnieku ganāmpulkos	LLU VMF	LVB, PVD, BIOR, ZM	31.12.2018.
	7.2.8. apmācīti praktizējošie veterinārārsti par biodrošības pasākumu lauksaimniecības dzīvnieku ganāmpulkos pamatprincipiem un to ieviešanu	LLU VMF	LVB, PVD, BIOR, ZM	31.12.2018., pēc tam katru gadu
7.3. apmācīt praktizējošus veterinārārstus par paraugu ņemšanu un uzglabāšanu AMR izmeklējumu veikšanai	7.3.1. izstrādāta un aktualizēta apmācības programma praktizējošiem veterinārārstiem par paraugu ņemšanu un uzglabāšanu AMR izmeklējumu veikšanai	BIOR	LLU VMF, PVD	31.12.2017., pēc tam katru gadu
	7.3.2. apmācīti praktizējoši veterinārārsti par paraugu ņemšanu un uzglabāšanu AMR izmeklējumu veikšanai	BIOR		31.12.2017., pēc tam katru gadu
Apakšuzdevums K				
Pilnveidot dzīvnieku īpašnieku izglītošanu par AMR ierobežošanu dzīvnieku veselības jomā				
7.4. apmācīt lauksaimniecības dzīvnieku īpašniekus par biodrošības pasākumiem un vakcinācijas politiku valstī (liellopi, cūkas, mājputni u.t.t.)	7.4.1. izstrādāta apmācību programma dzīvnieku īpašniekiem par biodrošības pasākumiem novietnē	LLKC	ZM, PVD, BIOR, LLU VMF	31.12.2017.
	7.4.2. apmācīti dzīvnieku īpašnieki par biodrošības pasākumiem	LLKC	ZM, PVD, BIOR, LLU VMF	31.12.2017., pēc tam katru gadu

	7.4.3. izstrādāta apmācību programma dzīvnieku īpašniekiem par vakcināciju	LLKC	ZM, PVD, BIOR, LLU VMF	31.12.2017.
	7.4.4. informēti dzīvnieku īpašnieki par vakcinācijas politiku valstī	LLKC	ZM, PVD, BIOR, LLU VMF	31.12.2017., pēc tam katru gadu
7.5. apmācīt dzīvnieku īpašniekus par dzīvnieku turēšanu un barošanu	7.5.1. izstrādāta apmācību programma dzīvnieku īpašniekiem par dzīvnieku turēšanu un barošanu	LLKC	ZM, PVD, BIOR, LLU	Katru gadu
	7.5.2. apmācīti dzīvnieku īpašnieki par dzīvnieku turēšanu un barošanu	LLKC	ZM, PVD, BIOR, LLU	Katru gadu
7.6. apmācīt dzīvnieku īpašniekus par atbildīgas zāļu lietošanas pamatprincipiem un zāļu apriti saimniecībā	7.6.1. izstrādāta apmācību programma dzīvnieku īpašniekiem par atbildīgas zāļu lietošanas pamatprincipiem un zāļu uzskaiti	LLKC	ZM, PVD, BIOR, LLU VMF	31.12.2017.
	7.6.2. apmācīti dzīvnieku īpašnieki par veterināro zāļu atbildīgas lietošanas principiem un dzīvniekiem lietoto zāļu apriti	LLKC	ZM, PVD, BIOR, LLU VMF	31.12.2017. pēc tam katru gadu
Uzdevums mērķa sasniegšanai (IV)	8. Pilnveidot zināšanu bāzi AMR jomā, veicinot zinātnisko pētījumu veikšanu			
8.1. stiprināt references laboratorijas kapacitāti AMR izmeklējumu veikšanai	8.1.1. pilnveidota laboratoriskā infrastruktūra AMR pētniecībai	BIOR	ZM, PVD	31.12.2016.
	8.1.2. izveidota AMR pētniecības izolātu banka	BIOR	ZM, PVD	31.12.2016.
8.2. izmantot alternatīvas metodes dzīvnieku slimību ārstēšanā un profilaksē	8.2.1. uz pētījumu bāzes izstrādāti ieteikumi dzīvnieku barības pilnveidošanai - dzīvnieku papildbarības un barības piedevu lietošanai ar iespējamu pozitīvu ietekmi uz gremošanas orgānu mikrofloru (probiotiskie līdzekļi,...)	LLU	LVB, PVD, ZM, BIOR	31.12.2020.
Uzdevums mērķa sasniegšanai (IV)	9. Pilnveidot lauksaimniecības dzīvnieku uz pētījumiem balstītu imunizācijas sistēmu			

9.1. pilnveidot lauksaimniecības dzīvnieku imunizācijas sistēmu, lai veicinātu vakcinācijas efektivitāti un samazinātu antimikrobiālo līdzekļu lietošanu	9.1.1. izstrādātas autogēnās vakcīnas, kas balstītas uz pētījumiem un epidemioloģisko situāciju Latvijā	LLU VMF/ LLU MBZL	PVD, ZM, BIOR	31.12.2020.
	9.2.2. veikti pētījumi Latvijā par autogēno vakcinācijas protokolu un vakcīnu efektivitāti	LLU VMF/ LLU MBZL	PVD, ZM, BIOR	31.12.2020.
	9.2.3. izstrādātas konkrētai epidemioloģiskai vienībai piemērotas autogēnās vakcīnas	LLU VMF		31.12.2020.
	9.2.4. izstrādāti uz pētījumiem balstīti ieteikumi praktizējošiem veterinārārstiem lauksaimniecības dzīvnieku efektīvai vakcinācijas sistēmai.	LLU VMF		31.12.2020.
Uzdevums mērķa sasniegšanai (IV)	10. Veicināt sabiedrības un jomas profesionāļu informētību par AMR attīstības ierobežošanu un par antimikrobiālo līdzekļu atbildīgu lietošanu, un citiem dzīvnieku veselības jautājumiem			
Apakšuzdevums L Veicināt veterinārmedicīnas jomas profesionāļu informētību				
10.1. organizēt konferences, seminārus, sniegt informāciju preseī, gatavot publikācijas veterinārmedicīnas jomas pārstāvjiem	10.1.1. organizētas konferences un semināri par antimikrobiālo līdzekļu atbildīgu lietošanu, AMR attīstību un biodrošības pasākumu nozīmi	ZM, PVD, LVB, LLU, BIOR		Katru gadu
	10.1.2. nodrošinātas publikācijas „Veterinārajā žurnālā” un citos preses izdevumos veterinārmedicīnas jomas pārstāvjiem	LVB, BIOR, ZM, PVD, LLU VMF	BIOR, ZM, PVD, LLU VMF	Katru gadu
	10.1.3. izdotas veterināro zāļu atbildīgas lietošanas vadlīnijas veterinārmedicīnas jomas profesionāļiem bukletu formātā	LVB		31.12.2016.
Apakšuzdevums M Veicināt sabiedrības informētību				
10.2. organizēt un līdzdarboties konferencēs, semināros, sniegt informāciju preseī, gatavot publikācijas	10.2.1. organizētas konferences lauksaimniecības jomas pārstāvjiem, līdzdarbība citu nozaru organizāciju organizētajos semināros un konferencēs, informējot par antimikrobiālo līdzekļu atbildīgu lietošanu, biodrošības pasākumu nozīmi un citiem dzīvnieku veselības jautājumiem	ZM, PVD, LVB, LLU, BIOR		Katru gadu
	10.2.2. sniegta informācija preseī un TV, gatavotas publikācijas par antimikrobiālo līdzekļu atbildīgu lietošanu,	ZM, PVD, LVB, LLU, BIOR		Katru gadu

	biodrošības pasākumu nozīmi un citiem dzīvnieku veselības jautājumiem			
10.3. organizēt pasākumus un līdzdarboties Eiropas Antibiotiku dienas ietvaros	10.3.1. organizēti pasākumi un notikusi līdzdarbošanās Eiropas Antibiotiku dienas ietvaros - informatīvi semināri, preses konferences, bukleti	ZM, PVD, LVB, LLU, BIOR		Katru gadu
	10.3.2. notiek līdzdarbošanās SPKC un citu iestāžu un organizāciju organizētajos pasākumos Eiropas Antibiotiku dienas ietvaros	ZM, PVD, LVB, LLU, BIOR		Katru gadu
10.4. nodrošināt informatīvo materiālu pieejamību sabiedrībai un profesionāļiem par antimikrobiālo līdzekļu atbildīgu lietošanu un biodrošības pasākumu nozīmi dzīvnieku un sabiedrības veselības nodrošināšanā	10.4.1. sagatavoti informatīvie materiāli par antimikrobiālo līdzekļu atbildīgu lietošanu dzīvniekiem	PVD, ZM	LVB, LLU, BIOR	Katru gadu
	10.4.2. sagatavoti informatīvie materiāli par biodrošības pasākumiem un to nozīmi dzīvnieku un sabiedrības veselības nodrošināšanā	PVD, ZM	LVB, LLU VMF, BIOR	Katru gadu
	10.4.3. nodrošināta publiski pieejama informācija par AMR uzraudzības rezultātiem un antimikrobiālo līdzekļu patēriņu valstī dzīvnieku veselības jomā	PVD, BIOR	ZM, LDC, LLU VMF	31.12.2018.
	10.4.4. nodrošināta publiski pieejama informācija par Eiropas Savienības un starptautisko organizāciju priekšlikumiem AMR ierobežošanai dzīvnieku veselības jomā	ZM, PVD	LLU VMF, LVB	Katru gadu

* **Plānu izstrādāja** darba grupa antimikrobiālās rezistences ierobežošanai dzīvnieku veselības jomā pamatojoties uz Zemkopības ministrijas 2013. gada 8. oktobra rīkojumu Nr. 159 “Par darba grupas antimikrobiālās rezistences ierobežošanai dzīvnieku veselības jomā izveidošanu”

****Plānā izmantotie saīsinājumi:**

BIOR - Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts „BIOR”

LDC - valsts aģentūra “Lauksaimniecības datu centrs”

LLKC - SIA “Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”

LLU – Latvijas Lauksaimniecības universitāte

LLU VMF - Latvijas Lauksaimniecības universitātes Veterinārmedicīnas fakultāte

LLU MBZL - Latvijas Lauksaimniecības universitātes Mikrobioloģijas zinātniskā laboratorija

LVB – biedrība “Latvijas Veterinārārstu biedrība”

PVD – Pārtikas un veterinārais dienests

SPKC – Slimību profilakses un kontroles centrs

VM – Veselības ministrija

ZM – Zemkopības ministrija

I.Krauža

Inta.Krauža@zm.gov.lv

67027099